

İndirilme Tarihi

05.02.2026 20:35:21

COG 316 - TOPRAK COĞRAFYASI - Fen Edebiyat Fakültesi - Coğrafya Bölümü

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Toprak bilimi, toprak oluşumunda etkili olan faktörler, toprak oluşum süreçleri, horizonları ve toprak tiplerini açıklamak.

Dersin İçeriği

Toprak bilimi, toprak oluşumunda etkili olan faktörler, toprak oluşum süreçleri, toprak horizonları ve özellikleri, toprak tipleri ve coğrafi dağılışı, Türkiye’de toprak tipleri ve toprak kullanımı, erozyon ve toprak koruma

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Mater, B. 2009. Toprak Coğrafyası, Çantay Kitapevi, İstanbul.
Atalay, İ., 2006, Toprak Oluşumu Sınıflandırılması ve Coğrafyası. Çevre ve Orman Bakanlığı, Ankara.

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretim Yöntemleri

Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Toprağın fiziksel ve kimyasal yapısının öğrenilmesi, jeomorfolojinin temelleri açısından önemlidir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

.

Dersin Verilişi

Yüz yüze, sunum

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Dr. Öğr. Üyesi Barış Durmuş

Program Çıktısı

1. Toprak bilimi terminolojisine hâkim olur ve toprak oluşumunda etkili olan faktörleri öğrenir.
2. Toprak oluşum süreçlerini ve katmanlarını öğrenir.
3. Dünya ve Türkiye’deki toprak tiplerini öğrenir ve tanımlar.

Haftalık İçerikler

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim		Uygulama
			Metodları	Teorik	
1	Toprak biliminin tarihsel gelişimi ile kitabınızın ilgili bölümünü (sayfa 1-19) okuyunuz.	-	-Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap	Toprak Bilimine (Pedoloji) Giriş, Tarihsel Gelişim	-
2	Vasili Dokuçayev’in toprak terminolojisine olan katkılarını araştırınız. Sistemde yüklü ders kitabınızda yer alan ilgili kısımları (sayfa 20-39) okuyunuz.	-	-Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap	Toprak Terminolojisi ve Horizonları	-
3	Küresel sıcaklık ve yağış rejimleri ile ilgili araştırma yapınız. Sistemde yüklü ders kitabınızda yer alan ilgili kısımları (sayfa 40-56) okuyunuz.	-	-Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap	Toprak Oluşumunda Etkili Olan Faktörler (İklim)	-
4	Kayaçlar ve mineraller hakkında araştırma yapınız. Sistemde yüklü ders kitabınızda yer alan ilgili kısımları (sayfa 57-84) okuyunuz.	-	-Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap	Toprak Oluşumunda Etkili Olan Faktörler (Anakaya)	-
5	Toprak oluşumunda eğim, yükselti ve bakı faktörlerinin etkilerini araştırınız. Sistemde yüklü ders kitabınızda yer alan ilgili kısımları (sayfa 85-105) okuyunuz.	-	-Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap	Toprak Oluşumunda Etkili Olan Faktörler (Topografya)	-

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim		Uygulama
			Metodları	Teorik	
6	Toprak oluşum sürecinde bitkiler, hayvanlar ve insanların etkilerini araştırarak, sistemde yüklü ders kitabınızda yer alan ilgili kısımları (sayfa 106-125) okuyunuz.	-	-Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap	Toprak Oluşumunda Etkili Olan Faktörler (Organizmalar ve Zaman)	-
7	Agregatlaşma kavramı ve toprak oluşum sürecinde meydana gelen fiziksel olayları araştırınız. Sistemde yüklü ders kitabınızda yer alan ilgili kısımları (sayfa 126-145) okuyunuz.	-	-Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap	Pedojenik Süreçler (Fiziksel)	-
8	Oksidasyon, Hidroliz, Karbonasyon, Hidratasyon, Solüsyon Redüksiyon, Baz Değişimi ve Çelasyon terimlerini araştırınız. Sistemde yüklü ders kitabınızda yer alan ilgili kısımları (sayfa 146-167) okuyunuz.	-	-Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap	Pedojenik Süreçler (Kimyasal)	-
9	Toprak oluşumunda biyolojik süreçlerin özelliklerinden organik maddelerin yer değiştirmesi, oksidatif ayrışma, nitratlaşma olayı, azot sabitlenmesi kavramlarını araştırınız. Sistemde yüklü ders kitabınızda yer alan ilgili kısımları (sayfa 168-186) okuyunuz.	-	-Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap	Pedojenik Süreçler (Biyolojik)	-
10	Toprak horizonları hakkında araştırma yaparak, sistemde yüklü ders kitabınızda yer alan ilgili kısımları (sayfa 187-220) okuyunuz.	-	-Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap	Toprak Horizonlarının Özellikleri ve Oluşum Süreçleri	-
11	Sistemde yüklü ders kitabınızda yer alan ilgili kısımları (sayfa 221-252) okuyunuz.	-	-Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap	Toprakta Erozyon ve Oluşumu	-
12	Türkiye'de erozyonla mücadele uygulamalarını araştırınız. Sistemde yüklü ders kitabınızda yer alan ilgili kısımları (sayfa 252-275) okuyunuz.	-	-Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap	Erozyon Kontrol Yöntemleri ve Çalışmaları	-
13	Soil Atlas of Europe isimli kaynağını inceleyiniz. Sistemde yüklü ders kitabınızda yer alan ilgili kısımları (sayfa 276-296) okuyunuz.	-	-Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap	Toprak Sınıfları ve Dünya Toprak Coğrafyası	-
14	Soil Atlas of Europe isimli kaynağını inceleyiniz. Sistemde yüklü ders kitabınızda yer alan ilgili kısımları (sayfa 297-315) okuyunuz.	-	-Anlatma, Tartışma, Soru-Cevap	Türkiye Toprak Coğrafyası	-

İş Yükleri

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Ödev	5	5,00
Final	1	1,00
Ara Sınav Hazırlık	7	1,00
Final Sınavı Hazırlık	7	1,00
Derse Katılım	14	3,00
Teorik Ders Anlatım	14	3,00
Uygulama / Pratik	1	3,00
Saha/Arazi Çalışması	1	3,00
Ders Sonrası Bireysel Çalışma	14	1,00
Problem Çözme	14	1,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	14	1,00

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Final	60,00
Vize	40,00

Coğrafya Bölümü / COĞRAFYA X Öğrenme Çıktısı İlişkisi

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13
Ö.Ç. 1	5	2	5	3	2	3	3	3	2	2	4	3	1
Ö.Ç. 2	5	3	4	4	3	3	5	4	2	2	5	3	1
Ö.Ç. 3	5	3	4	5	3	3	3	2	2	3	5	3	2

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Coğrafya biliminde kuramsal ve uygulamalı bilgilere sahip olma
- P.Ç. 2 :** İnsan-mekan etkileşiminin tespitinde yararlanılan başlıca araştırma yöntem ve tekniklerini kullanabilme, bu etkileşimin ifadesinde kullanılan görsel araçları (tablo, grafik, harita) vb hazırlayabilme ve gerekli araç gereçleri yazılımları kullanabilme.
- P.Ç. 3 :** Coğrafya biliminin temel terimlerini kavrama ve coğrafi terminolojiyi yerinde kullanabilme.
- P.Ç. 4 :** Coğrafya bilimi kapsamında mekanı doğal ve beşeri özellikleriyle tanıma, mekanın kullanımından kaynaklanan sorunları tespit edebilme, çözüm önerisi sunabilme.
- P.Ç. 5 :** Coğrafi Bilgi Sistemleri, uzaktan algılama vb coğrafi teknolojilerle çalışabilme.
- P.Ç. 6 :** Disiplinler arasındaki çalışmaların önemini kavrama, bilgi ve becerilerini diğer disiplinlerle paylaşabilme ve ortak projelerde değerlendirebilme.
- P.Ç. 7 :** Mekan ve mekanı oluşturan fiziki ve beşeri unsurlar arasında ilişki kurabilme ve bu ilişkileri yorumlayabilme becerisi
- P.Ç. 8 :** Sahip olduğu bilgi ve becerileri laboratuvar ve arazi çalışmaları ile bütünleştirebilme
- P.Ç. 9 :** Coğrafi verilerin toplanması, yorumlanması, değerlendirilmesi ve akademik yayın haline getirilmesi sürecinde bilimsel etik değerlere uygun hareket etme.
- P.Ç. 10 :** Bölgesel dengesizlik, iklim değişikliği, kentleşme, küreselleşme, sürdürülebilirlik, göç, çevre sorunları gibi konuları geniş bir bakış açısı ile yorumlayabilme
- P.Ç. 11 :** Coğrafi konuları, sistematik bir yaklaşımla ele alma, araştırma ve sunma becerisi
- P.Ç. 12 :** Bireysel çalışma becerisi ve bağımsız karar verebilme yetisine sahip olarak fikirlerini sözlü ve yazılı ifade ederek iletişim kurabilme
- P.Ç. 13 :** Toplumsal sorumluluk ve mesleki etik bilinciyle yaşadığı sosyal çevre için mesleki proje ve etkinlikler planlayabilme ve uygulayabilme.
- Ö.Ç. 1 :** Toprak bilimi terminolojisine hâkim olur ve toprak oluşumunda etkili olan faktörleri öğrenir.
- Ö.Ç. 2 :** Toprak oluşum süreçlerini ve katmanlarını öğrenir.
- Ö.Ç. 3 :** Dünya ve Türkiye'deki toprak tiplerini öğrenir ve tanımlar.